

КОМП'ЮТЕРНА ЛЕКСИКА В СУЧАСНІЙ АНГЛІЙСЬКІЙ МОВІ: ПОХОДЖЕННЯ ТА ФУНКЦІОНУВАННЯ

Качуровський Дмитро, Олендер Катерина

Технічний коледж Тернопільського національного технічного університету імені Івана
Пулюя

Abstract. The main causes of the formation of computer neologisms are investigated, methods of word-formation in computer vocabulary are analyzed, features and functions of computer terms and slang are described, the relevance of the translation of English computer terms is emphasized.

Key words: computer terminology, computer slang, ways of word-formation, neologism, translation.

ВСТУП. Актуальною проблемою сучасної лінгвістики є вивчення комп'ютерної лексики. Численні наукові праці вітчизняних та зарубіжних вчених (Т. Акулініної, Ф. Бацевича, Н. Виноградової, Є. Галичкіної, І. Кучман, Д. Крістала, В. Лейчика, П. Лихолітова, Н. Мечковської, Е. Партріджа, Е.Раймонда, Б.Шуневича та ін.) присвячено різноманітним аспектам вивчення цього питання. Незважаючи на велику кількість досліджень, тема залишається не повністю вивченою. Цей факт пояснюється стрімким розвитком комп'ютерних технологій, а отже, й постійним оновленням лексичної складової сфери.

МЕТОДОЛОГІЯ. Специфіка досліджуваного об'єкта і мета роботи зумовили використання таких методів дослідження: індукція та дедукція, компонентний, контрактивний, лінгвостилістичний та морфолого-синтаксичний аналіз, описовий метод, метод мовностилістичної абстракції.

ЗДОБУТКИ. Головними причинами утворення комп'ютерних неологізмів є: позначення нового суб'єкту чи явища, закон економії часу і зусиль, поведінкові або культурні стереотипи, засекречування інформації від дорослих в соціальних групах підлітків, спроба уникнути вживання нецензурного висловлювання [6, с. 1021].

Характеризуючи лексичний склад комп'ютерної підмови, її можна розподілити на декілька груп, згідно зі сферою використання: загальноповживана комп'ютерна лексика; лексика користувачів Internet; професійна лексика програмістів; лексика користувачів комп'ютерних програм; лексика комп'ютерних ігор, тощо [5, с. 170].

У зв'язку з інтенсифікацією темпу життя суспільства найпродуктивнішим способом словотвору комп'ютерної лексики є скорочення. Афіксація також вважається досить продуктивною. Серед префіксів найбільш уживаними є префікси латинського походження, такі як inter-, mini-, super-, micro-, multy-, mega-. Також активно використовуються префікси non-, hyper-, re-, un-. Варто згадати існування суто комп'ютерних префіксів, таких як e-, cyber-, net-. Найбільш поширеними суфіксами, що використовуються в англійській комп'ютерній лексиці є -er, -or (browser), -ware (shareware). Суто жаргонними суфіксами є -o (mouso, tyro) [5, с. 171]. Ще одним способом словотвору є словоскладання (юкстапозиція) (motherboard, hardcoded, workstation, netdead, wirehead, barfmail) [3, с.43].

Комп'ютерні терміни характеризуються системністю, наявністю дефініції, тенденцією до моносемантичності, відсутністю експресії; стилістичною нейтральністю [3, с.43]. Комп'ютерна терміносистема складається із термінів, які можна поділити на такі групи: терміни, корелятивні загальноповживаним словам (file); загальнотехнічні терміни (driver); спеціальні терміни, характерні лише для комп'ютерної галузі знань (hardware); терміни, що мають два і більше значень у комп'ютерній галузі (server) [1].

Ознаками комп'ютерного сленгу є: експресивність, емоційність, лаконічність, гнучкість, рухливість, жвавість, динамічний розвиток, наявність великої кількості скорочень та символів, дотепність, мовна гра, іронічність, жартівливість, образність, часто зневажливе та презирливе забарвлення. Функції комп'ютерного сленгу: експресивна, емоційно-оцінювальна, номінативна, комунікативна, творча, маніпулятивна, ідентифікаційна [2, с.69].

Богачик С. М. виділяє такі способи утворення комп'ютерного сленгу: метафоризація (mouse, worm, bridge, finger, spyware), метонімічний словотвір (wax, wane, racket, hack,), конверсія (booker – to book), словоскладання (spamvertize, webinar, widget), афіксація (cyberspace, decode, hyperlink; software, globalize), скорочення, усичення (Net – Internet, website – site, webcam –cam), аббревіатури, акроніми (ATM – at the moment, ASAP – as soon as possible, BFF – best friend forever) [2, с. 70].

Сьогодні актуальність перекладу англійських комп'ютерних термінів продиктована необхідністю перекладу технічної документації, літератури й інших програмних продуктів. Грицькова Н.В. [4] виділяє чотири основних шляхи перекладу комп'ютерної термінології: транскрипція та транслітерація (server, decoder, processor, cache – кеш, slash – слеш), спосіб адаптованого транскодування (profile – профіль, matrix – матриця, card – карта, directory – директорія), калькування (control panel – панель управління, matrix printer – матричний принтер, file system – файлова система), описовий переклад (cross fade – плавний перехід від одного звукового фрагмента або відеокліпа до іншого).

ВИСНОВКИ. Стрімкий розвиток комп'ютерної сфери обумовлює оновлення не тільки лексичної складової комп'ютерної сфери, а й стимулює поповнення вокабуляру загальноживаної лексики. Проблема утворення та перекладу англійських комп'ютерних термінів є надзвичайно об'ємною та потребує подальшого детального дослідження.

References

1. Балюта Е.Г., Єнікєєва С.М. Лінгвістична характеристика комп'ютерної терміносистеми англійської мови. URL: <http://web.znu.edu.ua/herald/issues/archive/articles/700.pdf>
2. Богачик М. С. Концептуальна парадигма комп'ютерного сленгу в англійській мові //Наукові записки Національного університету «Острозька академія» Серія «Філологічна». -Випуск 64.- 2017-С. 68-70
3. Богачик М. С. Особливості словотворення англійської комп'ютерної термінології. URL:<https://lingvj.oa.edu.ua/articles/2015/n52/16.pdf>

4. Грицькова Н. В. Проблеми перекладу технічних текстів комп'ютерної тематики. URL: http://movoznavstvo.com.ua/download/pdf/2013_1/16.pdf
5. Зуброва О. Способи утворення нових одиниць сучасної англійської комп'ютерної лексики. URL: irbis-nbuv.gov.ua/cgi-bin/irbis_nbuv/cgiirbis_64.exe?
6. Сергієнко М. Труднощі перекладу лексичної складової комп'ютерного дискурсу//Traektoriâ Nauki = Path of Science. 2017. Vol. 3, No 11, 1020-1024